

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості
освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасни-
ків.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Список літератури

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Каптерев П. Дидактические очерки. Москва : Педагогика, 1984. 435 с.
3. Меркулова Н. Інноваційний освітній процес в Україні. URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/5_2011/10.pdf

Харченко Юрій Петрович¹,
доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб

Зарецька Аліна Вячеславівна¹,
доктор філософії,
доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб

Процик Андрій Любомирович²,
кандидат медичних наук,
доцент кафедри інфекційних хвороб та епідеміології

Мазніченко Єгор Олександрович¹,
доктор філософії, асистент кафедри пропедевтики
внутрішніх хвороб та терапії

МІСЦЕ 6-КРОКОВОГО ПІДХОДУ КЕРНА В ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

¹ *Одеський національний медичний університет*

² *Івано-Франківський національний медичний університет*

Сучасний світ, сповнений великою кількістю технічних можливостей, ставить перед людиною надважкі задачі. Навколишнє середовище перестає бути дружнім а шкідливі звички у населення молодіють та постійно зростають. Медична освіта в Україні сьогодні має готувати не просто лікарів, а професіоналів на плечах яких не тільки надання допомоги але й покращення здоров'я популяції в умовах несприятливого середовища. Для досягнення цієї задачі мають бути розроблені та впроваджені якісні навчальні плани і робочі програми. Для досягнення

цієї мети існує багато різних методик: модель 3 питань, 6-крокова модель Керна та ін. [1].

Надзвичайно функціональною та ефективною є 6-крокова модель Керна (1998 р.) для розробки навчального плану та/або робочої програми. Науково-педагогічні працівники, які адаптуються до онлайн-навчання, можуть використовувати структуру Керна для проектування навчального плану (робочої програми), яка починається з оцінки потреб і закінчується оцінюванням навчального плану (робочої програми) [2]. Модель детально враховує всі етапи розробки навчального плану (розкладу) та дозволяє визначити слабкі місця.

6-крокова модель Керна складається з наступних основних компонентів (кроків): ідентифікація проблеми та загальна оцінка потреб; цільова оцінка потреб; цілі та завдання; освітні стратегії; реалізація; оцінка та зворотній зв'язок [2].

Так, фундаментально важливим є саме ідентифікація проблеми (крок перший) та загальна оцінка потреб. Ідентифікація, перш за все потребує аналізу поточного підходу, якщо такий є. Також, необхідно визначити ідеальний підхід, який описує, як пацієнти, практикуючі лікарі, система медичної освіти та суспільство мають ці потреби задовольняти [2,3]. Відповідно, саме різниця в реальному та ідеальному підходах представить загальну оцінку потреб.

Другий крок (цільова оцінка потреб) передбачає оцінку потреб нашої конкретної цільової групи, тобто студентів-медиків, інтернів, аспірантів та ін. [3]. Це можна зробити за допомогою різних методів, серед яких:

- обговорення (формальні та неформальні дискусії, інтерв'ю, тощо);
- опитування (відкрите та анонімне анкетування);
- аудит поточної ситуації;
- стратегічне планування.

Третій крок (цілі та завдання) передбачає визначивши цільову групу, встановити цілі та завдання. Для цього необхідно почати із загального рухаючись до конкретного звузити цілі до SMART (вимірювана, досяжна, реалістична, має часову складову). Також необхідно визначити область конкретних цілей: когнітивна (знання), афективна (ставлення) або психомоторна (навички/поведінка) [2, 3].

На думку Девіда Керна, розробка цілей і завдань є критично важливою, оскільки вони допомагають визначити зміст навчальної програми та методи навчання та допомагають зосередити студента [3].

Слід також зазначити, що цілі, побудовані в цій структурі, посилюють самостійні освітні дії учнів, що може покращити і індивідуальне навчання [2].

Четвертий крок (освітні стратегії) включає зміст і методи. Після того, як визначена цільова група студентів, з'ясовані цілі та завдання необхідно визначити ті методи навчання, які дозволять досягти бажаних освітніх цілей. Цей крок зосереджений на освітніх стратегіях, які включають спеціальні методи дистанційного навчання, прикладами навчальних методів можуть бути: самостійне засвоєння друкованої інформації, лекції, програмне навчання, обговорення, рефлексія, навчання в малих групах, навчання кейсам, командне навчання, навчальні проекти, демонстрації методик, рольові ігри, штучні моделі та моделювання, стандартизовані пацієнти та аудіо і відео огляди [2, 3].

Рекомендаціями щодо вибору методів навчання:

- притримуватись відповідність методів навчання цілям;
- використання декількох методів навчання, або використання альтернативних;
- вибирати методи, використання яких можливе з використанням наявних ресурсів.

П'ятий крок (реалізація) є найбільш складним і складається з декількох компонентів: отримання політичної підтримки закладу, визначення та виділення (придбання) ресурсів, виявлення та усунення перешкод, пілотне впровадження навчальної програми (спершу на одній окремій групі студентів) будь-якого адміністрування навчальної програми. Цей крок охоплює реальну реалізацію навчального плану. Так, для дистанційного навчання можна розглядати методи оптимізації матеріально-технічного забезпечення дистанційного навчання, залучення студентських інвестицій та збереження доступності медичної освіти навіть у віртуальному просторі [2].

Даний крок є перехідним етапом, за допомогою якого можна визначити реальність та спроможність навчального плану (робочої програми) і слабкі місця [3].

І нарешті шостий крок (оцінка та зворотній зв'язок) також складається з кількох компонентів. Необхідно оцінити не лише окремих осіб, а й навчальний план (робочу програму) в цілому [1, 2, 3].

Існують два типи оцінювання: поточне та підсумкове, які мають бути включені до навчального плану (робочої програми). Поточне оцінювання має передбачати постійний зворотний зв'язок із цільовою

групою, щоб навчальний план (робоча програма) і надалі міг вдосконалюватися. Водночас, має бути і підсумкове оцінювання, яке забезпечить остаточну «оцінку» ефективності або виконання. Етап оцінки та зворотного зв'язку є важливим для визначення загальної ефективності навчального плану (робочої програми) та може бути використаний для подальшого запиту на додаткове необхідне фінансування та пошук ресурсів. Більше того, він дозволить відповісти на запитання щодо ефективності впровадженого підходу [3].

Важливо зазначити, що при розробці навчального плану (робочої програми) послідовність може бути трохи зсунута (крок 1 і крок 2 можуть виконуватись одночасно). Поряд із тим може відбуватись анкетування (запит) науково-педагогічного персоналу та/або студентів для отримання інформації про їх потреби. Таким чином, аби не втрачати час, можна перейти до наступного кроку або працювати над іншими компонентами. Більше того, наявність або відсутність ресурсів (визначається на п'ятому кроці 5) може змусити вас змінити цілі на третьому кроці.

Пандемія COVID-19 сильно змінила нашу модель медичної освіти. Від аудиторії до клініки викладачі мають адаптуватися до динамічних і складних обставин, швидко опановуючи методики дистанційної освіти. Ми сподіваємося, що використання 6-крокової моделі Керна дозволить швидко і легко адаптувати навчальні плани (робочі програми) на запит сьогодення. Розробка навчального плану (робочої програми) «не може закінчитися», а буде надалі постійно (по колу 6-крокової моделі Керна) розвиватися з часом відповідаючи на все нові і нові виклики медичної освіти.

Список літератури

1. University of Toronto. Models of course design and steps for course development. URL: <https://www.cpd.utoronto.ca/wp-content/uploads/2016/07/P02-Models-of-course-design-and-steps-for-course-development-1.pdf>
2. Said, J. T., Schwartz, A. W. Remote Medical Education: Adapting Kern's Curriculum Design to Tele-teaching. *Med. Sci. Educ.* 31, 805–812 (2021). URL: <https://doi.org/10.1007/s40670-020-01186-7>
3. Medical Simulation in Education. Curriculum Development: Kern's 6-step URL.: <https://ucimedsim.home.blog/2019/06/13/curriculum-development-kerns-6-step/>

Унгурян Ліана Михайлівна, Волощук Христина Юріївна, Образенко Майя Сергіївна ВИБІР СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	221
Федоренко Оксана Віталіївна ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	224
Фізор Наталія Селіверстівна, Замкова Альона Вікторівна, Рокунь Дарина-Марія Валеріївна ЯКІСНА ПІДГОТОВКА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	225
Філюк Лілія Миколаївна ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	227
Хаврона Оксана Павлівна ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У ЛНМУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	231
Ханецька Антоніна Олегівна ПРОБЛЕМИ ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНУ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	234
Харченко Юрій Петрович, Зарецька Аліна Вячеславівна, Процик Андрій Любомирович, Мазніченко Єгор Олександрович МІСЦЕ 6-КРОКОВОГО ПІДХОДУ КЕРНА В ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	236
Холодов Ігор Георгійович, Колодій Валентин Валентинович, Муравйов Петро Тадеушович, Бондарець Дмитро Андрійович ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ТА ЇХНЯ ОЦІНКА ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ХІРУРГІЇ.....	240
Хожило Ірина Іванівна ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В НЕМЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: АСПЕКТИ ЯКОСТІ	242